

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA
ASUTUSTELT

NÕUKOGU

ELi narkostrategia (2021–2025)

(2021/C 102 I/01)

SISSEJUHATUS – eesmärk, alused ja lähenemisviis

1. ELi narkostrategias (2021–2025) (edaspidi „strategia“) nähakse ette Euroopa Liidu uimastipoliitika üldine poliitiline raamistik ja prioriteedid ajavahemikuks 2021–2025. Strategia raamistik, ülesanne ja eesmärgid on aluseks ELi uimastitevastase võitluse tegevuskavale (2021–2025).
2. Strategia eesmärk on kaitsta ja parandada ühiskonna ja üksikisiku heaolu, kaitsta ja edendada rahvatervist, pakkuda elanikkonnale kõrgetasemelist turvalisust ja heaolu ning suurendada tervisealast teadlikkust. Strategias kohaldatakse uimastiküsimuse suhtes riiklikul, ELi ja rahvusvahelisel tasandil tõenduspõhist, integreeritud, tasakaalustatud ja multidistsiplinaarset lähenemisviisi. Samuti hõlmab see soolise võrdõiguslikkuse ja tervisealase võrdsuse perspektiivi.
3. Ebaseaduslike uimastite valdkonnas seatud ja käesoleva strateegiaga koordineeritud prioriteetide ja meetmete abil peaks 2025. aastaks olema võimalik üldiselt mõjutada ELi uimastiolukorra peamisi aspekte. Meetmete ühtne, tulemuslik ja tõhus rakendamine peaks tagama inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse, sotsiaalse stabiilsuse ja turvalisuse ning aitama suurendada teadlikkust. Meetmete rakendamisega seotud võimalikud soovimatud negatiivsed tagajärjed tuleks viia miinimumini ning edendada tuleks inimõigusi ja kestlikku arengut.
4. Käesolev strategia põhineb eelkõige ELi õiguse aluspõhimõtetel ning selles järgitakse ELi põhiväärtuste (inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuse, solidaarsuse, õigusriigi ja inimõiguste) austamist. Strategia põhineb ka rahvusvahelisel õigusel, asjaomastel ÜRO konventsioonidel, ⁽¹⁾ mis moodustavad ebaseaduslike uimastite probleemi käsitlemiseks rahvusvahelise õigusliku raamistiku, ning inimõiguste ülddeklaratsioonil. Strategias võetakse arvesse poliitilisi arenguid mitmepoolsel tasandil ja aidatakse kaasa nende kiiremale rakendamisele. Eelkõige toetab EL kindlalt ÜRO Peaassamblee 2016. aasta eristungjärgu lõppdokumendi ülemaailmse uimastiprobleemi kohta pealkirjaga „Our joint commitment to effectively addressing and countering the world drug problem“, mis on sellega seoses kõige põhjalikum poliitiline dokument. Samuti toetab EL 2019. aasta ministrite deklaratsiooni, mis käsitleb meie meetmete tugevdamist riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, et kiirendada meie ühiste kohustuste täitmist ülemaailmse uimastiprobleemiga tegelemisel ja selle vastu võitlemisel, kestliku arengu tegevuskava 2030 kohaldatavaid eesmärgi, ÜRO süsteemi ühist seisukohta, millega toetatakse rahvusvahelise uimastikontrolli poliitika rakendamist tõhusa asutustevahelise koostöö kaudu, ning inimõigusi ja uimastipoliitikat käsitlevaid rahvusvahelisi suuniseid. Strategia on koostatud Lissaboni lepingus sätestatud põhimõtete alusel ning võttes arvesse ELi ja erinevate liikmesriikide vastavaid pädevusi. Nõuetekohaselt on võetud arvesse subsidiaarsust ja proportsionaalsust, kuna käesoleva strateegiaga püütakse anda riiklikele strateegiatele lisaväärtus, austades samal ajal riiklike vajadusi ja seadusandlust. Strategiat tuleks ellu viia kooskõlas nimetatud põhimõtete ja pädevustega. Lisaks järgitakse strateegias

⁽¹⁾ 1961. aasta narkootiliste ainete ühtne konventsioon, mida on muudetud 1972. aasta protokolliga, 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioon ning 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastane konventsioon.

täielikult Euroopa inimõiguste konventsiooni ja ELi põhiõiguste hartat ning juhendatakse inimõigusest tervisele, mida tuleks kohaldada kõigi suhtes, olenemata näiteks vanusest või soost. Kõigil naistel, meestel ja lastel, sealhulgas uimastisõltuvushäiretega inimestel, on õigus parimale kättesaadavale füüsilisele ja vaimsele tervisele, sealhulgas vägivallavabale elule.

5. Uimastipoliitika on valdkondadevaheline. Tegemist on nii riikliku kui ka rahvusvahelise küsimusega, millega erinevad sidusrühmad peavad tegelema ülemaailmses kontekstis. Strateegias on esitatud ühine ja tõendus põhine raamistik uimastiküsimuse kooskõlastatud käsitlemiseks nii ELis ja väljaspool EL. Sellega toetatakse ja täiendatakse liikmesriikide poliitikat, luuakse raamistik koordineeritud ja ühiseks tegevuseks ning moodustatakse selles valdkonnas tehtava ELi väliskoostöö alus ja poliitiline raamistik. Sellega tagatakse sellesse valdkonda investeeritud vahendite tõhus ja tulemuslik kasutamine.
6. Strateegia tugineb komisjoni teatistes „ELi uimastitevastase võitluse programm ja tegevuskava 2021–2025“⁽²⁾ antud väärtuslikule panusele, eelnevate ELi narkostrategiate ja tegevuskavade rakendamisel saadud kogemustele, sealhulgas nende välishindamise tulemustele,⁽³⁾ ning põhineb ELi saavutustel selles valdkonnas. Samuti võetakse selles arvesse ELi julgeolekuliidu 2020.–2025. aasta strateegiat, tervise ja toiduohutuse strateegilist kava (2016–2020) ning muid uimastite valdkonnaga seotud asjakohaseid poliitilisi arenguid ja meetmeid ELi ja rahvusvahelisel tasandil. Lisaks võetakse strateegias arvesse praeguse uimastiolukorra käimasolevat hindamist, eelkõige Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) ja Europoli esitatud hinnanguid. Selles lähtutakse ka kodanikuühiskonna esitatud teabest
7. Strateegias käsitletakse olemasolevaid ja muutuvaid probleeme ning võetakse arvesse arenevaid tõendus põhiseid lähenemisviise. Võttes lisaks arvesse narkootikumide nähtuse dünaamilist ja keerulist olemust, mis sai taas ilmsiks COVID-19 pandeemia ajal, võetakse strateegias muutuste ettenägemiseks kasutusele tulevikku suunatud lähenemisviis. Strateegiline prognoosimine on lisatud eesmärgiga suurendada ELi valmisolekut ja tagada tõhus reageerimine tulevastele väljakutsetele.
8. Strateegia on üles ehitatud kolmele poliitikavaldkonnale, mis kõik aitavad kaasa selle eesmärgi saavutamisele: (I.) Uimastite pakkumise vähendamine: julgeoleku suurendamine, (II.) Uimastite nõudluse vähendamine: ennetamine, ravi ja hooldusteenused ning (III.) Uimastitega seotud kahju käsitlemine. Lisaks toetavad neid kolme poliitika-valdkonda valdkondadevahelised teemad: (IV.) Rahvusvaheline koostöö, (V.) Teadusuuringud, innovatsioon ja prognoosimine ning (VI.) Koordineerimine, juhtimine ja rakendamine. Strateegia hõlmab kokku 11 strateegilist prioriteeti.

I. UIMASTITE PAKKUMISE VÄHENDAMINE: JULGEOLEKU SUURENDAMINE

Uimastite pakkumise vähendamine hõlmab uimastitega seotud kuritegevuse, eelkõige organiseeritud kuritegevuse ennetamist, heidutamist ja takistamist kohtu- ja õiguskaitseasutuste vahelise koostöö, luureteabe, keelustamise, kuritegeliku vara konfiskeerimise, uurimiste ja piirikontrolli abil.

Uimastite pakkumise vähendamise valdkonnas on strateegia eesmärk reageerida tõendipõhise lähenemisviisi kaudu Euroopa uimastiturgude keerulisele arengule, mida iseloomustab eri liiki uimastite suur kättesaadavus, üha suuremad konfiskeerimised, vägivalda suurenev kasutamine ja tohutud kasumid. Seetõttu on strateegia eesmärk aidata kaasa traditsiooniliste ja internetipõhiste ebaseaduslike uimastite turgude tegevuse lõpetamisele, uimastite tootmises ja nendega kauplemises osalevate organiseeritud kuritegelike rühmituste likvideerimisele, kriminaalõigussüsteemi tõhusale kasutamisele, järelevaldele põhinevale tõhusale õiguskaitsele, ebaseaduslike uimastite turgudega seotud vägivalda taseme vähendamisele ning suuremale luureandmete jagamisele, mis tagab, et kõigil vastutavatel sidusrühmadel on ühine lähenemisviis.

1. strateegiline prioriteet: tabada ja likvideerida suure riskiga uimastitega seotud organiseeritud kuritegelikud rühmitused, kes tegutsevad ELi liikmesriikides, on pärit ELi liikmesriikidest või kelle tegevuse sihtmärgiks on ELi liikmesriigid; käsitleda nende seoseid muude julgeolekuohtudega ja parandada kuritegevuse ennetamist

⁽²⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi uimastitevastase võitluse programm ja tegevuskava 2021–2025“.

⁽³⁾ Komisjoni talituste töödokument: ELi narkostrategia (2013–2020) ja ELi uimastitevastase võitluse tegevuskava (2017–2020) hindamine, juuli 2020, SWD(2020) 150.

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 1.1. Võtta sihikule suure riskiga organiseeritud kuritegelikud rühmitused, kes tegutsevad kogu ELis ja piiriülestel uimastiturgudel; seada prioriteetidid koostöomes organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükliga (EMPACT) ⁽⁴⁾; lõhkuda kuritegelikud ärimudelid, eriti need, mis soodustavad koostööd erinevate organiseeritud kuritegelike rühmituste vahel; ning käsitleda seoseid muude julgeolekuohtudega.
- 1.2. Tuvastada ja jälgida ebaseaduslike uimastite turgudel tegutsevate organiseeritud kuritegelike rühmituste kriminaaltulu ja kuriteovahendeid, need arestida ja konfiskeerida.
- 1.3. Ennetada uimastitega seotud kuritegevust, pöörates erilist tähelepanu vajadusele võidelda vägivalda vastu, piirata korruptsiooni ja võidelda haavatavate rühmade ärakasutamise vastu, tegeledes algpõhjustega, mis viivad nende osalemiseni ebaseaduslike uimastite turgudel.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteetidid.

- 1.1. Lõhkuda tuleks uimastitega seotud kõrge riskiga organiseeritud kuritegelikud rühmitused. ELi tasandil tuleks esmajärjekorras võtta sihikule uimastite hulga või kasumi poolest suuremahulised tehingud ja ka sellised väiksemahulised tehingud, mis on asjaspepuutuvate uimastite (nt uued psühhoaktiivsed ained, sünteetilised opioidid, heroiin, kokaiin ja metamfetamiin) toime tõttu eriti kahjulikud. Tõhususe ja tõenditel põhineva lähenemisviisi tagamiseks tuleks need esikohale seada koostöomes organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükliga (EMPACT), milles ohud määratakse kindlaks ja prioriseeritakse ning neid käsitletakse kaubapõhisest aspektist. Peale selle tuleks võtta tähelepanu keskmesse organiseeritud kuritegelike rühmituste tegevuse järjepidevuse seisukohast olulised kõrgema tasandi ja keskmisel tasandil juba seatud eesmärgid, et lõhkuda selliste rühmituste käsuliin. Sihikule tuleks võtta kõik ahela lülid, kes on piisavalt kogenud, et tagada kuritegeliku tegevuse järjepidevus. Käsitleda tuleb uimastitega seotud kuritegevuse seoseid muude raskete kuriteoliikidega.
 - 1.2. Keskenduda tuleks uimastikaubandusega ja seonduvate kuritegudega teenitava tohtu kuritegeliku vara tuvastamisele, jälgimisele, arestimisele ja konfiskeerimisele, et kaotada organiseeritud kuritegelike rühmituste suutlikkus toime panna uusi kuritegusid ja imbuda seaduslikku majandusse. Tõhusaks võitluseks uimastikaubandusega tuleb tagada, et kriminaaltulu ei läheks tagasi ebaseaduslike uimastite tarneahelasse ega võimaldaks kuritegelikku käitumist, nagu korruptsioon ja vägivald, või muud liiki rasket ja organiseeritud kuritegevust, nagu inimkaubandus või isegi terrorism. Peale selle tuleks kaaluda meetmeid, millega piirata ebaseaduslike uimastite kaubandust lihtsustavate vahendite, näiteks ebaseaduslike uimastite tootmiseks kasutatavate narkolaborite seadmete, tulirelvade, võltsitud dokumentide ja krüpteerimistehnoloogia kuritegelikku kasutamist. Lisaks võiks arestitud ja konfiskeeritud kuriteovahendeid ja uimastitega seotud kuritegevusest saadud kriminaaltulu kasutada selleks, et toetada uimastite pakkumise ja nõudluse vähendamise meetmeid, niivõrd kui see on siseriiklikus õiguses lubatud.
 - 1.3. Teiseks on oluline tunnustada uimastitega seotud kuritegevuse mõju, eelkõige kogukondadele, ning võidelda kaasnevate ohtudega, nagu vägivald ja hirmutamine, korruptsioon ja rahapesu, ning nendega seonduvate kahjulike tagajärgedega seaduslikule majandusele. Samuti on vaja võidelda haavatavate rühmade, sealhulgas laste ja noorte ning uimastiprobleemidega isikute ärakasutamise vastu organiseeritud kuritegelike rühmituste poolt, rakendades multidistsiplinaarset lähenemisviisi algpõhjustele, mis viivad nende osalemiseni ebaseaduslike uimastite turgudel. Nende ohtude vastu võitlemine ja nende ennetamine ning kestliku arengu edendamine on raske ülesanne, mille jaoks on vaja kooskõlastatud meetmeid ELi tasandil ja mitmes sektoris.
2. strateegiline prioriteet: suurendada uimastite ja nende lähteainete ebaseadusliku hulgikaubanduse avastamist ELi sisenemise ja sealt väljumise kohtades

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 2.1. Võidelda uimastite ja nende lähteainete ebaseadusliku ELi ja EList välja toimetamise vastu, kasutades selleks väljakujunenud seaduslike kaubanduskanaliteid.
- 2.2. Suurendada selliste piiriületuste jälgimist, mis ei kuulu väljakujunenud kaubanduskanalitesse, et tulemuslikumalt ennetada ELi välispiiride ebaseaduslikku või deklareerimata ületamist.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteetidid.

- 2.1. Uimastikaubanduse vastaste meetmete võtmisel tuleks seada esikohale sellised olulised teadaolevad ELi sadamad ja lennujaamad ning maismaal asuvad ELi sisenemise ja sealt väljumise kohad, mida kasutatakse uimastite ja nende lähteainete hulgemüügi sõlmpunktidenä. Meetmed peaksid hõlmama kontainerite ja lasti parendatud riskianalüüsi tollis, profiilide koostamist ja luureteabe jagamist, samuti tõhusat koostööd pädevate ELi asutuste (nende asjakohaste

⁽⁴⁾ <https://www.europol.europa.eu/empact>.

volituste raames), liikmesriikide õiguskaitse-, tolli- ja piirikontrolliasutuste ning partnerriikide asjaomaste asutuste üleselt. On tehtud kindlaks, et võitluses uimastite ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu on väga oluline tolli- ja politseiasutuste parem teabevahetus ja tihedam koostöö. Tähelepanu tuleks pöörata ka korrupsioonivastaste meetmete edasiarendamisele ja laiendamisele seoses kõnealuste sõlmpunktidega ning selle tuvastamisele, kas tegevus suunatakse tõhusa sekkumise tulemusel mujale.

- 2.2. Uimastikaubandusega seonduvate ebaseaduslike piirületuste ennetamiseks on oluline jälgida mere-, maa- ja õhupiiri. Sellega seoses tuleks suurendada teadlikkust olukorrast kõikidel ELi välispiiridel, sealhulgas Frontexis ja koostöös liikmesriikidega. Esikohale tuleks seada õhu- ja merepiirid võttes arvesse neile iseloomulikke haavatavust ja nende piiratud jälgimisvõimalust, samuti üldlennunduses ⁽⁵⁾ kasutatava õhuruumi ning Atlandi ookeani ja Vahemere strateegilist tähtsust. COVID-19 pandeemia ajal jätkusid mereveod võrdlemisi takistamatult ja organiseeritud kuritegelikud rühmitused, kes olid seotud suurte uimastikoguste Euroopasse toimetamisega, said edasi kaubitseda ⁽⁶⁾. Tuleks tugevdada ja laiendada tegevust, mida viib läbi Merenduse Valdkonna Analüüsides ja Operatsioonide Keskuse narkootikumidevastase võitluse töörühm (MAOC (N)), nt jälgides huvipakkuvaid laevu ja õhusõidukeid, mis veavad ebaseaduslikke uimasteid avamerel ja õhuruumis, mis piirnevad teadaolevate kuritarvitatud ELi merepiiride ja õhuruumiga, eesmärgiga need kinni pidada enne esimesse ELi sisenemise sadamasse jõudmist või nende sadamasse saabumisel. Uimastikauplejad kuritarvitavad üldlennunduses kasutatavat õhuruumi üha enam ja neid jälgitakse endiselt liiga vähe, mistõttu on ohustatud ka ELi julgeolek.

3. strateegiline prioriteet: käsitleda keskmise suurusega ja väikeste ebaseaduslike uimastite koguste levitamiseks ärakasutatavate logistiliste ja digitaalsete kanalite kasutamist ning nende kanalite kaudu ebaseaduslikult üle piiri toimetatavate ebaseaduslike ainete konfiskeerimist tihedas koostöös erasektoriga

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 3.1. Käsitleda digilahendustel põhinevaid ebaseaduslike uimastite turgusid.
- 3.2. Võtta sihikule posti- ja kulleriteenuse kasutamine uimastitega kaubitsemisel.
- 3.3. Tõhustada piki raudteid ja jõgesid kulgevate ELi-üleste kauplemisskanalite ning üldlennunduses kasutatava õhuruumi järelevalve- ja uurimismeetodeid.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 3.1. Keskenduda tuleks ebaseaduslike uimastite, sealhulgas uute psühhoaktiivsete ainete suurenenud müügile sotsiaalmeedia platvormide, rakenduste ja interneti-/pimevõrgupõhiste kauplemisskohtade kaudu ning internetimaksete (sealhulgas krüptoraha) kasutamisele ja krüpteeritud digitaalsele kommunikatsioonile. Sellega seoses tuleks tõhustada koostööd erasektoriga.
- 3.2. Samuti tuleks sihikule võtta posti- ja kulleriteenuse kasutamine uimastitega kaubitsemisel, pöörates ühtlasi tähelepanu COVID-19 pandeemia mõjule. Selles kontekstis tuleb ebaseaduslikke aineid sisaldavaid saadetisi jälgida rangemalt tihedas koostöös posti- ja kulleriteenuste osutajatega. Uurida võiks uue tehnoloogia ja tehisintellekti rolli kontrollide ja menetluste, sealhulgas postisaadetiste ⁽⁷⁾ riskihindamise tõhustamisel, ning võimalust võtta täiel määral kasutusele täiustatud elektroonilised andmed saadetiste puhul, mis saavad päritoluriikidest (rahvusvaheliselt ja ELis).
- 3.3. Uimastitega kaubitsemiseks võidakse kasutada piki raudteid ja jõgesid kulgevaid piiriüleseid kauplemisskanaleid ning üldlennunduses kasutatavat õhuruumi, mida õiguskaitseasutused ei jälgi praegu piisavalt. Vaja on suuremat teadlikkust, et tõhustada väiksemate mere- ja jõesadamate, väikeste või kohalike lennuväljade ja raudteejaamade sihipärasest jälgimist ja uurimist.

4. strateegiline prioriteet: likvideerida ebaseaduslike uimastite tootmine ja võidelda ebaseadusliku viljelemise vastu; tõkestada uimastite lähteainete kõrvaletoometamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist ebaseaduslike uimastite tootmiseks; ja tegeleda keskkonnakahjuga

⁽⁵⁾ Lennundus hõlmab regulaarlande, sealhulgas reisija- ja kaubavedu regulaarliinidel, ning üldlennundust, mis hõlmab kõiki muid tsiviilotstarbelisi kommerts- ja eralende.

⁽⁶⁾ EMCDDA ja Europol, EU Drug Markets – Impact of COVID-19 (2020. aasta mai)

⁽⁷⁾ Postisaadetis – valmissaadetis, mille postiteenuste osutaja toimetab adressaadile. Lisaks kirjasaadetistele võivad selle alla kuuluda näiteks raamatud, kataloogid, ajalehed, perioodikaväljaanded ja postipakid, mis sisaldavad kaubandusliku väärtusega või ilma kaubandusliku väärtuseta kaupu.

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 4.1. Võidelda sünteetiliste uimastite ebaseadusliku tootmise ja uimastite ebaseadusliku viljelemise vastu.
- 4.2. Võidelda uimastite lähteainete kõrvalesuunamise ja nende ainete kaubitsemise vastu ning alternatiivsete kemikaalide arendamise vastu ⁽⁸⁾.
- 4.3. Käsitleda ebaseadusliku uimastitootmise ja -kaubandusega seotud keskkonnakuritegusid.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 4.1. Õiguskaitseasutused peavad tegema rohkem jõupingutusi, et avastada ja likvideerida sünteetilisi uimasteid tootvad ebaseaduslikud laborid ning peatada ELis toodetud ebaseaduslike uimastite eksport. Õiguskaitseasutused ja muud pädevad asutused peaksid samuti tugevdama uimastite ebaseadusliku kasvatamise vastaseid meetmeid.
- 4.2. Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil tuleb käsitleda küsimusi, mis on seotud uimastite lähteainete kõrvalesuunamise ja nende ainete kaubitsemisega ning alternatiivsete kemikaalide arendamisega.
- 4.3. Sihikule tuleb võtta ebaseadusliku uimastitootmise ja -kaubandusega seotud keskkonnakuriteod. Keskkonnakahju küsimuses on oluline käsitleda keskkonnamõju, ohtusid tervisele ja kulusid, mis on seotud ebaseaduslike sünteetiliste uimastite tootmisel tekkivate keemiliste jäätmetega, nagu on tunnistanud ka platvormil EMPACT. Sellega seoses tuleks arvesse võtta ka konfiskeeritud ebaseaduslike uimastite, lähteainete ning muude ebaseaduslike uimastite tootmiseks kasutatavate kemikaalide ja seadmete käitlemise ja hävitamisega seotud aspekte ning sellest tulenevate jäätmete ökoloogilist kõrvaldamist.

II. UIMASTITE NÕUDLUSE VÄHENDAMINE: ENNETAMINE, RAVI JA HOOLDUSTEENUSED

Uimastite nõudluse vähendamine koosneb mitmest võrdselt olulisest ja vastastikku tugevdavast meetmest, sealhulgas ennetamisest (keskkonnamõju ennetus, universaalne ennetus, valikuline ennetustegevus ja näidustatud ennetus), varajasest avastamisest ja sekkumisest, nõustamisest, ravist, taastusravist, sotsiaalsest taasintegratsioonist ja taastumisest.

Uimastite nõudluse vähendamise valdkonnas on strateegia eesmärk panustada laste ja noorte tervisele keskenduvale ja turvalisemale arengusse ning ebaseaduslike uimastite tarbimise vähendamisse. Samuti on selle eesmärgiks uimastite esmakordse tarvitamise edasilükkamine hilisemas vanusesse, et ennetada ja vähendada probleemset uimastite tarbimist, raviga uimastisõltuvust, pakkuda taastusravi ja sotsiaalset taasintegratsiooni integreeritud, valdkondadevahelise ja tõendus põhise lähenemisviisi kaudu ning tervishoiu-, sotsiaal- ja õiguspoliitika vahelise ühtsuse edendamise ja säilitamise teel.

5. strateegiline prioriteet: ennetada uimastitarbimist ja suurendada teadlikkust uimastite kahjulikust mõjust

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 5.1. Pakkuda ja rakendada sihtrühmadele ja keskkondadele mõeldud tõendus põhiseid keskkonna- ja üldiseid ennetusmeetmeid ja strateegiaid ning vajaduse korral suurendada nende kättesaadavust, et suurendada vastupanuvõimet ning tugevdada eluks vajalikke oskusi ja tervislikke eluviise.
- 5.2. Pakkuda ja rakendada noortele ja teistele haavatavatele rühmadele mõeldud tõendus põhiseid suunatud ennetusmeetmeid ning vajaduse korral suurendada nende kättesaadavust.
- 5.3. Pakkuda ja rakendada tõendus põhiseid varajasi sekkumismetmeid ning vajaduse korral suurendada nende kättesaadavust.

⁽⁸⁾ Mõiste „alternatiivsed kemikaalid“ hõlmab mitmesuguseid aineid, mida nii ametlikes kui ka mitteametlikes aruannetes nimetatakse nn disainernarkootikumide lähteaineks, varjatud lähteaineks, lähteainete lähteaineks või varjatud uimastiks – EMCDDA, *Drug Precursor Development in the European Union*, 2019, lk 2.

- 5.4. Levitada otsustajatele ja praktikutele uusimaid teaduslikke tõendeid ennetustegevuse kohta ning pakkuda neile koolitust.
- 5.5. Käsitleda sõidukijuhtimist uimastite mõju all.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 5.1. Tõenduspõhiste keskkonna- ja üldiste ennetusmeetmete ja strateegiate, sealhulgas vastupanuvõimet suurendavate, tervisealast teadlikkust suurendavate ning eluks vajalikke oskusi ja tervislike eluviiside valimise võimalusi edendavate ennetusmeetmete ja strateegiate laialdane rakendamine on oluline kõigi inimeste tervise, heaolu ja heaolu saavutamiseks. Lisaks tuleks vajaduse korral edasi rakendada perekondadele suunatud tõendus põhiseid programme.
- 5.2. Tõendus põhised meetmed peaksid olema kättesaadavad ja neid tuleks rakendada, et toetada inimesi, kes on eriti ebasoodsas olukorras ja kes võivad olla haavatavamad uimastite, sealhulgas uute psühhoaktiivsete ainete tarbimisega seonduvate ohtude suhtes, ning kelle puhul esineb riskifaktoriga uimastitarbimise tekkimise oht. Tõhus ennetamine peaks olema kooskõlas kohaliku sotsiaalse vajadustega, sihtrühma vajadustega, tuginema teaduslikele tõenditele ning olema ohutu ja tõhus. Noorteni jõudmiseks tuleks täiel määral ära kasutada uusi ja innovaatilisi digitaalseid sidekanaleid. Need rakendatavad meetmed peaksid olema tõendus põhised ning peaksid toetama positiivseid suhteid eakaaslaste ja täiskasvanutega. Oluline ennetustegevuse sihtrühm on noored erinevates keskkondades, sealhulgas kool, perekond, ööelu, töökoht, kogukond ning samuti internet ja sotsiaalmeedia. Erilist tähelepanu tuleks siiski pöörata ka rühmadele, kes on tunnistanud Euroopa, riikliku ja kohaliku tasandi teadusuuringute põhjal uimastitarbimise suhtes eriti haavatavaks.
- 5.3. Pakkuda tõhusaid meetmeid, et ennetada raskete uimastisõltuvushäirete väljakujunemist, kasutades selleks asjakohaselt suunatud varajast sekkumist inimeste puhul, keda selline progresseerumine ohustab, samuti hõlbustades koostööd kõikide sidusrühmade, sealhulgas lapsevanemate ja perekondade, haridustöötajate, peretoe teenuse pakujate, võrgustike, noorsoo teenuste pakujate, üliõpilasliitude, spordiorganisatsioonide ja uimasteid tarbivate inimeste võrgustike vahel, ning suurendada vajaduse korral selliste meetmete kättesaadavust. Väga oluline on kasutada paremini ära esmatasandi tervishoiutöötajate panust, et parandada probleemse tarbimise tuvastamist ja pakkuda lühiajalisi varajase sekkumise meetmeid.
- 5.4. Uusimad teaduslikud tõendid on esitatud Euroopa uimastiennetuse kvaliteedistandardites (EDPQS), ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo (UNODC) ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) uimastitarbimise ennetamise rahvusvahelistes standardites ning Euroopa ennetuskavas (EUPC). On oluline neid vahendeid levitada ja olla tõendus põhise ennetustöö ja koolituse eestkõneleja otsustajate, aramusliidrite ja praktikute seas ning eraldada sellistele meetmetele piisavalt rahalisi vahendeid.
- 5.5. Tähelepanu tuleks pöörata uimastite mõju all toimuva sõidukijuhtimise ning uimastite mõju all inimeste põhjustatud õnnetuste ennetamisele. Eelkõige tuleb suurendada teadlikkust riskidest, mis kaasnevad sõiduki juhtimisega uimastite mõju all. See valdkond vajab täiendavat teadus- ja arendustegevust, et teha kindlaks ja hinnata tõhusaid poliitika- ja operatiivmeetmeid, sealhulgas arendustegevust uimastite tarvitamise tuvastamiseks maanteel kasutatavate testimismeetodite paremini kättesaadavaks tegemiseks.

6. strateegiline prioriteet: tagada juurdepääs ravi- ja hooldusteenustele ning neid tugevdada

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 6.1. Tagada vabatahtlik juurdepääs ravi- ja hooldusteenustele, mis toimivad tihedas koostöös ja koordineeritult teiste tervishoiu- ja sotsiaalteenustega.
- 6.2. Edendada sarnase taustaga isikute tööd.
- 6.3. Teha kindlaks ja kõrvaldada tõkked juurdepääsult ravile ning vajaduse korral laiendada individuaalsetel vajadustel põhinevate ravi- ja hooldusteenuste katvust.
- 6.4. Vähendada häbimärgistamist.
- 6.5. Laialdaselt rakendada naiste erivajadustele vastavat ravi ja hooldust.
- 6.6. Rakendada ravimudeleid, mis on asjakohased erivajadustega rühmade puhul.
- 6.7. Tagada meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel kasutatavate ainete kättesaadavus ja asjakohane kasutamine ning vajaduse korral parandada juurdepääsu nendele.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 6.1. Tagada vabatahtlik ja mittediskrimineeriv juurdepääs mitmesugustele tõhusatele tõendus põhistele teenustele, sealhulgas professionaalsele nõustamisele, psühhosotsiaalsele, käitumuslikule ja ravimipõhisele ravile, sealhulgas inimkesksele opioidisõltuvuse asendusravile, taastusravile, sotsiaalsele taasintegreerimisele ja taastumist toetavatele

programmidele. Need teenused peavad olema hästi koordineeritud ja toimima koos teiste sotsiaal-, tervishoiu-, tööõhvi- ja noorsooteenustega, et pakkuda järjepidevaid hooldusteenuseid, ning olema võimalikult tõhusad ning keskenduma individuaalsetele vajadustele ja olemasolevatele komorbiidsetele häiretele.

Töötajatele mõeldud koolitus tuleks välja töötada tõenduspõhiste meetmete alusel Rakendada tuleks nõustamist ja tõenduspõhist ravi, mis on suunatud mitme uimasti koostarbimisele ning uimasteid tarbivate noorte ja nende perede erivajadustele.

- 6.2. Sarnase taustaga isikute vastastikust teavitustegevust ja nende rühmatööd tuleks tunnustada uimasteid tarbiva isiku hoolduskava olulise osana, millega edendatakse sõltumatust, suurendades mõjuvõimu ning tunnustades vastastikuseid teadmisi ja kogemusi. Tuleks edendada sarnase taustaga isikute juhitavat tööd kui võimalust jagada teavet, pakkuda uimastitarbijate kogukonnale tuge ja suurendada nende teadlikkust asjakohasest teabest.
- 6.3. Käsitleda tuleb tugiteenuste kasutamist ja ravile juurdepääsu takistavaid tõkkeid ning tuleb tagada, et tervishoiu- ja sotsiaalteenused oleksid piisavalt kättesaadavad, piisavalt rahastatud ja vastaksid oma kliendirühmade vajadustele ning võtaksid arvesse soolist aspekti. See võib hõlmata ka e-tervise pakkumisi, eriti COVID-19 pandeemia kontekstis. Juurdepääsu takistavaid tõkkeid tuleks samuti vähendada, võttes arvesse sihtrühma põhiomadusi, nagu demograafilised tegurid (nt vanus, sugu, haridus, kultuuriline taust), olukorrapõhised tegurid (nt vaesus, perekondlik olukord, suhtlusingkond, kodutus, ränne, vangistus) ja isiklikud tegurid (nt füüsiline ja vaimne tervis, puuded, psühholoogiline heaolu).
- 6.4. Tegeleda võiks ka uimastitarbimisega ja uimastisõltuvushäiretega seotud häbimärgistamisega, eriti kuna sellel võib olla kahjulik mõju uimasteid tarbivate inimeste vaimsele ja füüsilisele tervisele ning olla takistuseks ravi otsimisel. Sellega seoses tuleks poliitikate väljatöötamisel võtta eriti arvesse uimastitega seotud häbimärgistamist ise kogenud inimeste kaasamist.
- 6.5. Tuleb võtta meetmeid, et teha paremini kindlaks ja kõrvaldada tõkked, millega puutuvad kokku naised nõustamis-, ravi- ja taastusraviteenuste otsimisel ja pikaajalisel kasutamisel. Nende tõkete hulka kuuluvad koduvägivald, trauma, häbimärgistamine, füüsilise ja vaimse tervise probleemid, raseduse ja lapsehoiuga seotud küsimused, mida kõiki võivad mõjutada demograafilised, olukorrapõhised ja isiklikud tegurid. Teenuste tõhusal pakkumisel tuleks arvesse võtta uimastiprobleemidega naiste erivajadusi ja elukogemusi ning tunnistada, et nende uimastitarbimise harjumused ja probleemid võivad erineda nendest, mida kogevad mehed. Tuleks töötada välja vaid naistele mõeldud teenused ning teenused, mille puhul hoolitsetakse naistega kaasas olevate laste eest ning mis pakuvad muud liiki erihooldusteenuseid, näiteks tihe koostööpartnerlus teenusepakkujate ja talitustega, kes tegelevad haavatavate naiste või koduvägivalla ohvritega.
- 6.6. Tuleks tunnistada seda, et uimastitarbijad on erinevad, ning astuda samme, et osutada teenuseid, milles võetakse arvesse seda mitmekesisust ja eri rühmade vajadusi seoses probleemse uimastitarbimisega. Uimasteid tarbivate ja potentsiaalselt keerukamate või erihooldusvajadustega uimasteid tarbivate inimeste rühmad on muu hulgas järgmised: lapsed ja noored, eakad, kes on uimasteid pikaajaliselt tarbinud ja kellel on välja kujunenud sõltuvus, inimesed, kellel on komorbiidsed vaimse tervise probleemid, LGBTI-inimesed, mitut uimastit koos tarbivad inimesed, lapsevanematest uimastitarbijad, puuetega inimesed, etnilised vähemused, rändajad, pagulased, varjupaigataotlejad, seksuaalteenuseid pakkuvad inimesed ja kodutud. Et nende rühmadega tõhusalt tegeleda, on vaja ka ravimudeleid, milles tunnistatakse tervishoiu-, noorsoo- ja sotsiaalhoolekandeteenuste osutajate ning patsientide ja hooldajate rühmade vahelise partnerluse vajalikkust.
- 6.7. Meditsiinis ja teaduses kasutatavatele kontrollitavatele ainetele juurdepääsu ja nende kättesaadavuse puudumine põhjustab tarbetuid inimkannatusi ning ei ole kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepete ja inimõiguste austamisega. Samal ajal on nende ainete väärkasutamise ja kõrvalesuunamise oht reaalne. Seega on väga oluline, et neid aineid kasutatakse asjakohaselt. Edendada ja rakendada tuleb tasakaalustatud lähenemisviisi, mis keskendub nii süsteemsetele, õiguslikele kui ka finantsküsimustele ning suutlikkuse suurendamise pakkumisele ja teadlikkuse suurendamise tegevustele.

III. UIMASTITEGA SEOTUD KAHJU KÄSITLEMINE

Uimastite tarbimine võib põhjustada tervise- ja sotsiaalset kahju nii uimastitarbijatele kui ka nende perekonnale ja kogukonnale laiemalt. Käesolevas peatükis keskendutakse seega meetmetele ja poliitikale, millega ennetatakse või vähendatakse võimalikke tervise- ja sotsiaalseid riske ja kahju tarbijate ja ühiskonna jaoks ning vangles. Nende meetmete ja poliitikate rakendamisel tuleb võtta arvesse riikide vajadusi ja riikide õigusakte.

Vangid on võrreldes üldise elanikkonnaga suurema tõenäosusega uimastitarvitajad ning samuti on nad suurema tõenäosusega kasutanud riskantseid manustamisviise, nagu uimastite süstimine. Euroopa vangidest on kuni 70% tarvitanud ebaseaduslikke uimasteid⁽⁹⁾. Uimastiprobleemid võivad vanglas vangistusega toimetuleku ja uimastite, sealhulgas uute psühhoaktiivsete ainete kättesaadavuse tõttu süveneda. Samal ajal võib vangistus pakkuda võimaluse raviks ja rehabilitatsiooniks.

7. strateegiline prioriteet: riski ja kahju vähendamise sekkumis- ja muud meetmed, et kaitsta ja toetada uimasteid tarbivaid inimesi

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 7.1. Vähendada uimastitega seotud nakkushaiguste levikut ja nendesse haigestumust ning muid negatiivseid tervise- ja sotsiaalseid tagajärgi.
- 7.2. Ennetada üleannustamist ja uimastitega seotud surmajuhtumeid.
- 7.3. Edendada kodanikuühiskonna osalemist ja tagada jätkusuutlik rahastamine.
- 7.4. Pakkuda alternatiive sunnimeetmetele.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 7.1. Tuleb säilitada riski ja kahju vähendamise teenuste kättesaadavus ja katvus ning vajaduse korral neid teenuseid parandada. Samuti tuleks korraldada tõenduspõhiseid meetmeid käsitlevaid koolitusi. Nende teenuste puhul peaks juhinduma ELis uimastite nõudluse vähendamiseks võetavate sekkumiste kvaliteedi miinimumstandarditest. Vaja on ka edaspidi ennetada ja ravida vere kaudu levivaid nakkushaigusi, eelkõige HIVi ja C-hepatiiti, jõuda suure riskiga elanikkonnarühmadeni ning võimaldada neile hooldus- ja muid tugiteenuseid. ELi liikmesriigid rakendavad nõela- ja süstlaprogramme, mis on seotud madala läve sotsiaal- ja tervishoiuteenustega, opioidretseptorite agonistide ravi, kättesaadavaid HIVi ja C-hepatiidi viiruse vabatahtliku testimise ja raviga seotud sekkumisi, et ennetada vere kaudu levivaid nakkusi uimasteid süstivate inimeste seas. Lisaks on liikmesriigid rakendanud mitmesuguseid uuenduslikke riski ja kahju vähendamise meetmeid, et jõuda suure riskiga elanikkonnarühmadeni, nt järelevalve all olevad uimastitarbimise asutused, et vähendada riske ja kahju ning võimaldada kõige haavatavamatele rühmadele hooldusteenuseid. Lisaks on uimastite tarbimise negatiivse tervise- ja sotsiaalse mõju vähendamiseks samuti väga olulised madala läve teenused, teavitustegevus ja koostöö narkootikumide tarbivate inimeste ja nende perekondadega.
- 7.2. Praegustes reageerimisviisides puuduvad tõhusad meetmed, millega ennetada uimastite üleannustamist. Seega tuleks täiendavalt uurida ja rakendada opioidantagonistide (naloksooni) kasutamist, sealhulgas koduseid naloksooni-programme opioidide üleannustamisele reageerimisel või sellega seoses sekkumisel. Lisaks on vaja täiendavaid tõendeid järelevalve all olevate uimastitarbimise rajatiste kohta, mille eesmärk on ennetada uimastitega seotud surmajuhtumeid. Uimastitega seotud teenustel on samuti tähtis roll uimastitega seotud suremuse ennetamisel. Tuleks kaaluda uusi meetmeid. Näiteks tuleks töötada välja ja katsetada innovaatilisi lähenemisviise stimulaatoreid tarbivatele inimestele ning ööklubisid ja pidusid külastavatele noortele. Lisaks tuleks säilitada kahju vähendamise teenuste tõhusad ja positiivse hinnangu saanud uuendused, mis on mõnes liikmesriigis COVID-19 pandeemia tagajärjel kasutusele võetud. Samuti on vaja paremaks muuta üleannustamisest tingitud surmajuhtumite seiret ja aruandlust kogu ELis. Üleannustamisest tingitud surmajuhtumid peaks olema üks põhinäitaja strateegia rakendamise edusammude mõõtmiseks.
- 7.3. Uimastite tarbimisega seotud riskide ja kahju vähendamisel maksimaalse tulemuse saavutamiseks on oluline edendada ja innustada kodanikuühiskonna, sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide, samuti noorte, uimastitarbijate ja uimastitega seotud teenuste klientide, teadusringkondade ja muude ekspertide aktiivset ja sisulist osalemist uimastipoliitika arendamises ja rakendamises ning sellesse kaasamist. Samuti on vaja tingimata eraldada piisavaid vahendeid kõigile uimastitega seotud teenustele kohalikul, riiklikul ja ELi tasandil.
- 7.4. Kuigi kõikides liikmesriikides kasutatakse uimasteid tarvitavate õigusrikkujate ning uimastitega seotud õigusrikkumiste eest kinni peetud, süüdistuse saanud või süüdi mõistetud inimeste ning isiklikeks tarbimiseks narkootikumide valdavate inimeste puhul sunnimeetmetele vähemalt ühte alternatiivi,⁽¹⁰⁾ tuleks kiirendada jõupingutuste suurendamist ja tõhusate meetmete⁽¹¹⁾ rakendamise juurutamist. Sellega seoses ei ole uimastitarbimine

⁽⁹⁾ EMCDDA „Prison topics page“, https://www.emcdda.europa.eu/topics/prison_en.

⁽¹⁰⁾ Mõiste „sunnimeetmete alternatiivid“ võib siseriiklike õigusaktide kohaselt viidata ka alternatiividele, mida kasutatakse uimasteid tarvitavate õigusrikkujate puhul traditsiooniliste kriminaalõigusmeetmete asemel või nendele lisaks.

⁽¹¹⁾ Sunnimeetmete alternatiivid on meetmed, millel on teatav rehabiliteeriv element või mis hõlmavad otsust mitte sekkuda (nt jätta süüdistus esitamata), samuti meetmed, mida kasutatakse vangla- või muu karistuse asemel (nt tingimisi karistus koos uimastiraviga). Vt nõukogu 2018. aasta märtsi järeldusi, mis käsitlevad sunnimeetmete alternatiivide kasutamise edendamist narkootikumide tarvitavate õigusrikkujate puhul (dokument 6931/18).

ja/või uimastite valdamine isiklikuks kasutamiseks või väikeste koguste valdamine paljudes liikmesriikides kuritegu või on seal võimalus hoiduda kriminaalkaristuste määramisest. Selles valdkonnas on vaja ulatuslikumaid ja põhjalikumaid andmeid ning parimate tavade vahetamist liikmesriikide vahel.

8. strateegiline prioriteet: vanglates ja pärast vabanemist uimasteid tarvitavate inimeste tervisega seotud ja sotsiaalsete vajaduste käsitlemine

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 8.1. Tagada vanglates ja kriminaalhoolduse ajal pakutava ravi samaväärsus ja järjepidevus.
- 8.2. Rakendada vanglates tõenduspõhiseid meetmeid, et ennetada ja vähendada uimastite tarbimist ja selle tagajärgi tervisele, sealhulgas meetmeid uimastitega seotud surmade riski ja vere kaudu levivate viiruste leviku vähendamiseks.
- 8.3. Pakkuda üleannustamise ennetamise ja ravile suunamise teenuseid, et tagada ravi jätkumine vanglast vabanemisel.
- 8.4. Piirata uimastite kättesaadavust vanglates.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 8.1. Narkootikume tarvitavatele õigusrikkujatele tuleb meeste- ja naistevanglates ning pärast vanglast vabanemist pakkuda lisaks ühiskonda taasintegreerumise toetamisele ka raviteenuseid, sealhulgas opioidretseptorite agonistide ravi, rehabiliteerimist ja taastumist, samuti rakendada sätteid häbimärgistamise vähendamiseks. Iga liikmesriigi, vangla ja kriminaalhooldustalituse jaoks sobiva järjepideva ravimudeli väljatöötamine on oluline selleks, et võimaldada vangidel saada mitmesugust tuge, mida nad vajavad vanglasse jõudes ja vanglas olles oma isiklike taastumiseesmärkide saavutamiseks. Samamoodi tuleks toetada vange pärast vabanemist, andes juurdepääsu tervishoiu- ja sotsiaalteenustele, tööhõivele ja majutusele ning toetades nende ühiskonda taasintegreerumist. Oluline on tagada jätkuv juurdepääs tõenduspõhiste uimastitega seotud teenustele, mis on samaväärsed kogukonnas osutatavate teenustega.
- 8.2. Uimastite tarvitamise ja vere kaudu levivate nakkuste edasikandumise ennetamine hooldusasutustes nii tõenduspõhiste ennetusmeetmete kui ka riski ja kahju vähendamise meetmete abil, mida rakendavad hästi koolitatud töötajad või sarnase taustaga isikud, on osa terviklikust strateegiast. Nii nagu kogukonnas, tuleks ka vanglas kaaluda juurdepääsu tagamist vere kaudu levivate nakkuste uuringutele ja ravile ning muid meetmeid, mis vähendavad uimastite tarbimisega seotud terviseriske.
- 8.3. Vanglast vabanemisel tuleks teha võimaluse korral kättesaadavaks üleannustamise ja uimastitega seotud suremuse vähendamiseks üleannustamisest teavitamise koolitused koos kojuga kaasa antava naloksooni jaotamisega.
- 8.4. Prioriteet peaks olema nende kanalite likvideerimine, mille kaudu uimasteid ja uusi psühhoaktiivseid aineid vanglatesse toimetatakse. Tõhusa sekkumise aluseks saab olla olemasolevate vahendite parem kasutamine, näiteks koostöö õiguskaitseasutustega, teabe jagamine ja töötlemine, võitlus korruptsiooniga, luureteabe kasutamine ja uimastitide tegemine.

IV. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

9. strateegiline prioriteet: tugevdada rahvusvahelist koostööd kolmandate riikide, piirkondade, rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega ning mitmepoolsel tasandil, et järgida strateegias esitatud lähenemisviisi ja eesmärgi, kaasa arvatud arengu valdkonnas. Suurendada ELi rolli inimkeskse ja inimõiguste suunatud uimastipoliitika ülemaailmse vahendajana

Uimastiprobleemi ülemaailmse olemuse tõttu on ELi uimastipoliitika sise- ja välismõõde üha enam omavahel seotud. Seepärast on strateegias esitatud lähenemisviisi ja eesmärkide järgimiseks vaja teha rahvusvahelist koostööd. See peaks kajastama strateegias esitatud integreeritud, valdkondadevahelist, tasakaalustatud ja tõenduspõhist ELi lähenemisviisi. Samuti aitab see kiirendada ELi rahvusvahelisel tasandil võetud kohustuste täitmist. Rahvusvahelise uimastipoliitika väljatöötamisel tuleks juhinduda 2030. aasta tegevuskavas sisalduvatest kestliku arengu eesmärkidest.

ELi uimastialased välissuhted tuginevad sellistele põhimõtetele nagu jagatud vastutus, mitmepoolsus, arengule suunatud lähenemise edendamine, inimõiguste ja inimväärikuse austamine, õigusriik ning rahvusvaheliste uimastikontrolli konventsioonide järgimine.

Kindlalt tuleks toetada ÜRO peaassamblee 2016. aasta erakorralise istungjärgu lõppdokumendi ja kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamise kiirendamist. ÜRO süsteemi ühine seisukoht, millega toetatakse rahvusvahelise uimastikontrolli poliitika rakendamist tõhusa asutustevahelise koostöö kaudu, ning inimõigusi ja uimastipoliitikat käsitlevad rahvusvahelised suunised on rahvusvahelise uimastipoliitika olulised alused. Samuti on ELi jaoks väga oluline kodanikuühiskonna ja teadusringkondade jätkuv kaasamine, kuna neil on otsustav roll ülemaailmse uimastiolukorra hindamisel ja käsitlemisel.

Lisaks tuleks tagada strateegia ja selle eesmärkide integreerimine ELi üldisesse välispoliitika raamistikku osana terviklikust lähenemisviisist, mis kasutab täielikult ning ühtsel ja koordineeritud viisil ära ELi kasutuses olevaid eri poliitikameetmeid ning diplomaatilisi, poliitilisi ja rahastamisvahendeid. See eeldab eelkõige seda, et uimastialane rahvusvaheline koostöö integreeritakse ELi ja selle partnerriikide vahelistesse üldistesse poliitilistesse suhetesse ja raamlepingutesse riiklikul ja/või piirkondlikul tasandil. Asjakohasel juhul ja ohuhinnangute alaste teadmiste parandamiseks tuleks ELi olemasolevas poliitikaraamistikus kasutada koostöövorme ühise välis- ja julgeolekupoliitika instrumentidega (nagu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonid ja operatsioonid). Kõrge esindaja, keda toetab Euroopa välisteenistus (EEAS), peaks seda protsessi hõlbustama.

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 9.1. Jätkata uimastipoliitikat käsitlevate rahvusvaheliste ja mitmepoolsete tegevuskavade kujundamist.
- 9.2. Tagada kestev strateegiate, eesmärkide ja asjakohaste algatuste alane dialoog ja teabevahetus kolmandate riikide või piirkondadega.
- 9.3. Edendada rahvusvahelist koostööd, kaasates täiendavalt pädevaid ELi asutusi nende vastavate pädevuste piires.
- 9.4. Jätkata ja luua uusi koostööprogramme kolmandate riikide või piirkondade ja teiste partneritega, tuginedes kõnealuste programmide korrapärasele hindamisele.
- 9.5. Käsitleda rahvusvahelise koostöö raames kõiki strateegia poliitilisi aspekte, sealhulgas julgeoleku ja õiguslase koostöö valdkonnas, ning uimastiküsimustega seotud julgeoleku- ja terviseaspekte.
- 9.6. Tugevdada pühendumist arengule suunatud uimastipoliitikale ja alternatiivsetele arengumeetmetele.
- 9.7. Kaitsta ja edendada rahvusvaheliste inimõigustealaste standardite ja kohustuste järgimist ülemaailmses uimastipoliitikas.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 9.1. Jätkata tuleks uimastipoliitika rahvusvaheliste ja mitmepoolsete tegevuskavade kujundamist kooskõlas strateegias esitatud lähenemisviisi ja eesmärkidega. See hõlmab strateegilist koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse bürooga (UNODC), mis on juhtiv asutus ÜRO süsteemis ülemaailmse uimastiolukorraga tegelemiseks ja selle lahendamiseks, ning ELi osalemist ÜRO poliitikakujundamise protsessides, eelkõige narkootiliste ainete komisjonis, mis on ÜRO peamine uimastikontrolli eest vastutav poliitikakujundamisorgan, ning muudes tervishoiule, inimõigustele ja arengule keskenduvates ÜRO foorumites.
- 9.2. Tagada tuleks strateegiate, eesmärkide ja asjakohaste algatuste alane kestev dialoog ja teabevahetus, pidades rahvusvaheliste partneritega uimastialaseid dialooge nii piirkondlikul kui ka kahepoolasel tasandil. Need dialoogivormid on oluline element ELi lähenemisviisis rahvusvahelise koostöö suhtes. Partnerid, kellega jätkatakse või algatatakse uimastialaseid dialooge, määratakse kindlaks vastavalt sellele, milline on nende roll ülemaailmse uimastiolukorra käsitlemisel, ning võttes arvesse ELi üldisi suhteid nende partneritega. Kõnealused dialoogid peaksid täiendama teisi väliskoostöö struktuure ja nende mõju ning olema nendega kooskõlas, olles vajaduse korral foorumiks, mille raames arutada koostöö prioriteete ja ELi rahastatud projektide edenemist.
- 9.3. Rahvusvahelist uimastialast koostööd tuleks edendada ELi asutuste, eelkõige Europoli ja EMCDDA ulatuslikuma kaasamisega nende vastavate pädevuste piires koostöimes rahvusvaheliste osalejate tööga ning tagades neile asjakohased vahendid, mis on vajalikud nende rolli tugevdamiseks ja strateegiast tulenevate kohustuste täitmiseks.

- 9.4. Koostööalgatused ja -programmid on keskse tähtsusega, et veelgi tugevdada ja toetada kolmandate riikide jõupingutusi uimastiküsimustega tegelemisel tõendus põhisel, integreeritud, tasakaalustatud ja multidistsiplinaarsel viisil ning täielikus kooskõlas rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustustega. Need hõlmavad programme, mille eesmärk on tegeleda probleemidega rahvatervise, arengu, ohutuse ja julgeoleku valdkonnas. Tagada tuleks piisav rahastamine ja oskusteave (ELi ja selle liikmesriikide poolt), muu hulgas finants- ja tehnilise abi koordineerimise, järelevalve ja hindamise tõhustamise abil.

See peaks hõlmama ka kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide ning Euroopa naabruspoliitika riikide toetamist, keskendudes nii nõudluse kui ka pakkumise vähendamise alase suutlikkuse suurendamisele ning tõendus põhise, tõhusa ja tasakaalustatud uimastipoliitika arendamisele tugevdatud koostöö, sealhulgas ELi parimate tavade jagamise teel.

- 9.5. Rahvusvahelise uimastialase koostöö raames tuleks käsitleda kõiki strateegia poliitilisi aspekte, sealhulgas uimastiküsimuste omavahel põimunud julgeoleku-, arengu- ja terviseaspekte.

See peaks hõlmama uimastitega seotud kuritegevuse ennetamist, õiguskaitset ja õiguslast koostööd, samuti tuleks käsitleda võimalikke seoseid terrorismi ja muude rahvusvahelise kuritegevuse vormidega, nagu on määratletud ÜRO õigusraamistikus. Partnerriikides toimuva uimastite tootmise käsitlemine täielikus kooskõlas rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustustega aitab märkimisväärselt vähendada uimastite pakkumist ja kättesaadavust ELi siseturul. Rahvusvahelise õiguslaste ja õiguskaitseasutuste koostöö ning uimastite seirekeskuste vahelise koostöö edendamisel ja toetamisel ning asjaomaste asutuste suutlikkuse suurendamisel peaks selle prioriteedi kohaselt võetavate meetmete püsiv eesmärk olema tegeleda organiseeritud kuritegevuse algpõhjuste ja peamise tõukejõududega ning muuta kohalikud kogukonnad vastupanuvõimelisemaks.

See peaks hõlmama ka uimastitarbimise tervisega seotud aspektidega tegelemist, eelkõige nõudluse ja pakkumise vähendamist käsitlevate sekkumiste mõju uimasteid tarvitavatele inimestele ja üldsusele. See tähendab ennetamise, ravi, riskide ja kahju vähendamise ning sunnimeetmete alternatiivide ja ühiskonda taasintegreerimise edendamist kooskõlas inimõiguste alaste kohustustega. Lisaks tuleks edendada meditsiinis ja teaduses kasutatavatele kontrollitavatele ainetele juurdepääsu ja nende kättesaadavust.

- 9.6. ELile võimalikku mõju avaldavat ebaseaduslike uimastite kasvatamist kolmandates riikides, eelkõige heroini tootmiseks kasutatavate oopiumimoonide ja kokaiini tootmiseks kasutatavate kokataimede ning kanepi kasvatamist tuleks samuti käsitleda uuendatud ja kindla pühendumusega, keskendudes alternatiivsetele arengumeetmetele ⁽¹²⁾: ebaseadusliku uimastimajanduse algpõhjustega tegeletakse integreeritud lähenemisviisi abil, mis ühendab maaelu arengu, vaesuse leevendamise, sotsiaal-majandusliku arengu, maale ja maaga seotud õigustele juurdepääsu edendamise, keskkonnakaitse ja kliimamuutuste, õigusriigi põhimõtte, julgeoleku ja hea valitsemistava edendamise aspekte kestliku arengu tegevuskava 2030 raames ning täielikus kooskõlas rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustustega ja soolise võrdõiglikkuse kohustusi arvesse võttes. Need arengukoostöö alased jõupingutused peaksid olema kooskõlas OECD arenguabi komitee suuniste ja standarditega.

Nendes meetmetes peaks järgima ka mittetingimuslikkuse, mittediskrimineerimise ja nõuetekohase järjestamise põhimõtteid, samal ajal kui sekkumiste edukust tuleks mõõta sotsiaal-majanduslike näitajate abil, mis lähevad kaugemale üksnes ebaseaduslike uimastikultuuride seire näitajatele keskendumisest, tagades sihtkogukondades isevastutuse.

See hõlmab arengukesksete uimastipoliitika sekkumiste tunnustamist legitiimsete vahenditena selliste küsimustega tegelemisel nagu uimastikaubandus ja linnades asuvad uimastiturud arengumaades.

- 9.7. Inimõiguste kaitse ja edendamine tuleks täielikult integreerida ELi uimastialasesse välistegevusse ja selle erieesmärki, sealhulgas mitmepoolsesse tegevusse, poliitilistesse dialoogidesse ning uimastite valdkonna asjakohaste programmide ja projektide rakendamisse ja elluviimisse. See hõlmab uimastitega seotud õigusrikkumistele piisava, proportsionaalse ja tõhusa reageerimise põhimõtte järgimist, nagu on rõhutatud kõigis uimastipoliitikat käsitlevates ÜRO dokumentides. EL on kindlalt ja üksmeelselt surmanuhtluse kasutamise vastu igal ajal ja igas olukorras. Surmanuhtlus rikub võõrandamatut õigust elule ja on vastuolus inimväärikusega. Surmanuhtlus ei hoia ära kuritegevust ja muudab

⁽¹²⁾ Vt nõukogu 2018. aasta novembri järeldusi alternatiivse arengu kohta: „Suund uuele arusaamale alternatiivsest arengust ja sellega seotud arengukesksetest uimastipoliitika meetmetest – panus ÜRO Peaassamblee 2016. aasta erakorralise istungjärgu ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisse“ (14338/18).

mis tahes eksimuse õigusemõistmises pöördumatuks. Uimastitega seotud õigusrikkumiste eest surma mõistmine rikub ka kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 6⁽¹³⁾. Inimõigused on universaalsed, võõrandamatud, jagamatud, üksteisest sõltuvad ja omavahel seotud, sealhulgas uimastipoliitika, arenguabi, tervishoiu ja kriminaalõiguse kontekstis⁽¹⁴⁾.

V. TEADUSUURINGUD, INNOVATSIOON JA PROGNOOSIMINE

10. strateegiline prioriteet: luua sünergiaid, et tagada ELile ja selle liikmesriikidele põhjalik teadusuuringutel põhinev tõendite baas ja vajalik prognoosimissuutlikkus, et võimaldada välja töötada tõhusam, innovaatilisem ja paindlikum lähenemisviis üha keerukamaks muutuvale uimastiprobleemile ning suurendada ELi ja selle liikmesriikide valmisolekut reageerida tulevastele väljakutsetele ja kriisidele

Valdkondadeüleline teadusuuringute, innovatsiooni ja prognoosimise valdkond hõlmab nii uimastiprobleemi tervise- kui ka julgeolekuaspekte ning selles tunnistatakse, et need on omavahel lahutamatu seotud. Selle eesmärk on aidata paremini mõista uimastiprobleemi kõiki aspekte ning seda, millised on tõhusad sekkumismeetmed, samuti anda usaldusväärseid tõendeid vajaliku poliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks. Sellega tagatakse, et sellesse valdkonda tehtavatest investeeringutest saadakse maksimaalne väärtus, soodustades koostööd ja vahendite tõhusat jaotamist. Lisaks, võttes arvesse uimastiprobleemi üha suurenevat dünaamikat ja keerukust, ergutatakse selles töötama välja sellist tulevikku suunatud lähenemisviisi, mis võimaldab kiiremini kindlaks määrata uusi suundumusi ja arenguid ning kiiremini leida tõendus põhiseid lahendusi. Selleks on vaja luua tehnoloogiline suutlikkus, mis võimaldaks ELil ja selle liikmesriikidel olla paremini valmis selleks, et võimalikke uimastialast olukorda mõjutavaid uusi väljakutseid või tulevase kriise ette näha ja neile reageerida.

Prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb käsitleda

- 10.1. Tugevdada ja laiendada teadusuuringute alast suutlikkust ning innustada tulemuste laiemat jagamist ja kasutamist.
- 10.2. Soodustada innovatsiooni, et poliitika ja meetmete kohaldamisviis muutuks reageerivast ennetavaks.
- 10.3. Töötada välja strateegiline prognoos ja tulevikku suunatud lähenemisviis.
- 10.4. Tugevdada kooskõlastamist ja sünergiaid ning toetada EMCDDA, Europoli ja riiklike teabekeskuste Reitoxi võrgustiku kesket rolli teadusuuringute, innovatsiooni ja prognoosimise valdkonnas.
- 10.5. Tagada asjakohane toetus uimastitega seotud teadusuuringute, innovatsiooni ja prognoosimise jaoks.

Kindlaks on määratud järgmised prioriteedid.

- 10.1. Prioriteediks peaks olema teabe kogumise, järelevalve, hindamise, modelleerimise ja analüüsi alase suutlikkuse suurendamine ja laiendamine ning uimastiprobleemi erinevate aspektide ning reageerimise alaste tulemuste laiemat jagamist ja kasutamist soodustamine. Seejuures tuleks arvesse võtta teadusringkondade ja kodanikuühiskonna oskusteavet. Sellega seoses on vaja tagada järjepidevus ja sidusus sarnaste rahvusvahelise tasandi algatustega, samuti tõhusus ja kulutasuvus ning vältida tarbetut täiendavat halduskoormust, eelkõige seoses andmete kogumisega EMCDDA ja UNODCi poolt.
- 10.2. Oluline on tugevdada suutlikkust reageerida uutele väljakutsetele ja tekkivatele ohtudele pigem ennetavalt kui reageerivalt, tehes seda innovatsiooni ning uute meetodite ja tehnoloogiate väljatöötamise ja kasutamise ning digitaliseerimisest tulenevate sekkumisvõimaluste abil. Eelkõige tuleks suurendada jõupingutusi, et töötada välja, võtta üle ja kasutada varajase hoiatamise lähenemisviise, kohtuekspertiisi ja uusi tehnoloogiaid, et paremini jälgida, modelleerida ja analüüsida ohte rahvatervisele ja julgeolekule ning neile reageerida. On vaja paremini ja koordineeritumalt jälgida ja analüüsida digiteerimisest tingitud ohte, eelkõige ebaseaduslike uimastite kättesaadavust sotsiaalmeedia platvormide, rakenduste ja interneti-/pimevõrgupõhiste kauplemisskohtade kaudu ning internetimaksete (sh krüptoraha) kasutamist ja krüpteeritud digitaalset kommunikatsiooni.
- 10.3. Vaja on välja töötada strateegiline prognoosimine ja tulevikku suunatud lähenemisviis, et suurendada valmisolekut võimalike tulevaste väljakutsete kindlakstegemiseks ja neile reageerimiseks, aidata luua institutsioonilist vastupanuvõimet ja edendada paindlikumaid lahendusi. See peaks hõlmama teadusuuringuid, et paremini mõista uimastiprobleemi ja muude oluliste poliitikaläbimõelduste, nagu vägivalla, tervise- ja ühiskonnaprobleemide ning keskkonnakahju vahelisi seoseid.

⁽¹³⁾ Riikides, kus surmanuhtlust ei ole kaotatud, võib surmanuhtluse määrata ainult kõige raskemate kuritegude eest, mis on tahtlikud kuriteod, millel on surmavad või muud äärmiselt rasked tagajärjed. ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) 25. mai 1984. aasta resolutsioon 1984/50.

⁽¹⁴⁾ *International Guidelines on Human Rights and Drug Policy* („Rahvusvahelised suunised inimõiguste ja uimastipoliitika kohta“) (https://www.humanrights-drugpolicy.org/site/assets/files/1/hrdp_guidelines_2019_v19.pdf).

- 10.4. Teadusuuringute, innovatsiooni ja prognoosimise aluseks peaks olema ELi ja riikliku tasandi eri sidusrühmade koordineeritud jõupingutused, tuues kaasa sünergia ja vastastikuse täiendavuse, et saada teadusuuringutesse investeerimisest maksimaalne kasu. Liikmesriigid peaksid uimastiprobleemi kõikide asjakohaste aspektide osas suurendama ja koordineerima oma jõupingutusi andmete kogumisel, jälgimisel, modelleerimisel ja analüüsimisel ning teadusuuringutes, innovatsioonis ja prognoosimisel, toetades muu hulgas täiendavalt riiklike teabekeskuste Reitoxi võrgustiku olemasolevat andmekogumis- ja vahendajarolli. Oma vastavate volituste piires peaks EMCDDA-l, Europolil ja riiklike teabekeskuste Reitoxi võrgustikul olema vahendid, sealhulgas rahalised vahendid, et täita oma kesksel rollil varajase hoiatamise, ohu- ja riskihindamise, teadusuuringute, innovatsiooni ja prognoosimise alal, et anda poliitikakujundajatele õigeaegseid ja usaldusväärseid tõendeid ning tugineda oma riiklike poliitikate ja meetmete väljatöötamisele tõendus põhiste andmetele. Pädevad asutused, eelkõige EMCDDA ja Europol oma vastavate volituste piires, peaksid tuvastatud varajaste hoiatusmärkide, olemasolevate andmete ja teabe modelleerimise ja analüüsi põhjal juhtima Euroopa tasandi teaduslikke riskihindamisi ning strateegilisi ja operatiivseid ohu hindamisi, et anda teavet nii kontrollitavate ebaseaduslike uimastite kui ka uute psühhoaktiivsete ainetega seotud teadusuuringuteks, innovatsiooniks ja prognoosimiseks ning sellist tegevust tõhustada.
- 10.5. EL ja selle liikmesriigid peaksid tagama uimastitega seotud teadusuuringute, innovatsiooni ja prognoosimise piisava rahastamise kooskõlas strateegia rakendamisega. See peaks hõlmama Sisejulgeolekufondi, programmi „EL tervise heaks“, programmi „Euroopa Horisont“ julgeoleku-uuringute osa, ühtekuuluvuspoliitika fondide, programmi „Digitaalne Euroopa“ ning õiguste ja väärtuste programmi kasutamist kooskõlas strateegia ja tegevuskava nõuetega, et pakkuda selget ELi lisaväärtust, tagades ühtsuse ja sünergia ning vältides samal ajal dubleerimist.

VI. KOORDINEERIMINE, JUHTIMINE JA RAKENDAMINE

11. strateegiline prioriteet: tagada strateegia ja tegevuskava optimaalne rakendamine, kõikide sidusrühmade standardne koordineerimine ning asjakohaste vahendite pakkumine ELi ja riikide tasandil

1. Strateegia alusel esitatakse ELi uimastitevastase võitluse tegevuskavas (2021–2025) (edaspidi „tegevuskava“) meetmete loetelu, tuginedes muu hulgas järgmistele kriteeriumidele.

Meetmed

- a) peavad olema tõendus põhised, teaduslikult põhjendatud ja ning olema suunatud realistlikele ja mõõdetavatele tulemustele, mida saab hinnata;
- b) on tähtajalised ning nende puhul määratakse kindlaks rakendamise eest vastutavad pooled;
- c) peavad olema ELi jaoks selgelt olulised ja neil peab olema selge lisaväärtus.
2. Strateegia ja tegevuskava rakendamine peaks lihtsustama sünergiate loomist ELi ja riikide uimastipoliitika meetmete vahel ja nende järjepidevust. Komisjon, võttes arvesse liikmesriikide ja Euroopa välisteenistuse esitatud ning EMCDDAst, Europolist ja muudest ELi organitest ja kodanikuühiskonnast saadavat teavet, peaks teostama järelevalvet strateegia ja tegevuskava rakendamise üle. Võttes arvesse ELi ja riikide tasandi omavahel põimunud pädevusi, on tihe koostöö ja koordineerimine selles valdkonnas väga olulised. Koordineerimise hõlbustamiseks ja vajalike poliitiliste järelemeetmete, sealhulgas järelevalve võimaldamiseks teevad komisjon, eesistujariik ja horisontaalne narkootikumide tööühm, mis on uimastipoliitika eest vastutav nõukogu ettevalmistav organ, tihedat koostööd. Lisaks tuleks horisontaalse narkootikumide tööühma raames pidada arutelusid või jagada parimaid tavasid, mis võiks toetada liikmesriike strateegia ja tegevuskava rakendamisel. Järjestikuste eesistujariikide tegevuses tagatakse selles osas järjepidevus.
3. Võttes arvesse liikmesriikide ja Euroopa välisteenistuse esitatud ning EMCDDAst, Europolist ja muudest ELi organitest ja kodanikuühiskonnast saadavat teavet, palutakse komisjonil algatada strateegia ja tegevuskava rakendamise üldine välis hindamine. Kõnealuse hindamise tulemused tehakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks niipea kui võimalik, kuid hiljemalt 31. märtsiks 2025, et neid saaks asjaomastes foorumites ja horisontaalses narkootikumide tööühmas arutada. Need arutelud on aluseks ELi uimastipoliitika edasise arengu kindlaksmääramisele ja sellele järgnevale ELi narkostrategia tsüklile, mille nõukogu peab heaks kiitma.

4. Käesoleva strateegia eesmärkide rakendamiseks tuleks nii ELi kui ka riikide tasandil eraldada asjakohaseid ja sihtotstarbelisi vahendeid. Vahendid tuleks eraldada proportsionaalselt nende strateegiliste prioriteetide, valdkondade ja meetmete jaoks, mille abil kõige tõenäolisemalt saavutatakse strateegia ja tegevuskava eesmärgid ELi, riikide ja kohalikul tasandil. Strateegias kindlaks määratud prioriteetide rahastamise vahendid tuleks eraldada ELi valdkonnaülestest rahastamisallikatest, eeskätt Sisejulgeolekufondist, programmist „EL tervise heaks“, programmi „Euroopa horisont“ julgeoleku-uuringute osast, ühtekuuluvuspoliitika fondidest, programmist „Digitaalne Euroopa“ ning õiguste ja väärtuste programmist.
 5. Pärast EMCDDA hindamist kutsutakse komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti ettepanek EMCDDA volituste läbivaatamise kohta, tagamaks et keskusel oleks tugevam roll uimastiprobleemiga seotud praeguste ja tulevaste väljakutsete lahendamisel. Lisaks tuleb EMCDDA-le ning Europolile anda asjakohased vahendid, mis võimaldaksid neil täita oma ülesandeid kooskõlas oma vastavate volituste ja strateegiaga, sealhulgas toetada liikmesriikide uimastitega seotud meetmeid.
 6. Koordineerimisel on ELi uimastipoliitika tõhususe ja selle rakendamise seisukohast oluline roll, eriti kuna see teema on valdkonnaülene. Strateegia eesmärkide saavutamiseks tuleks tegevust kooskõlastada uimastivaldkonnas asjakohaste asutuste, organite või organisatsioonidega nende vastavate volituste piires nii ELis (eelkõige EMCDDA ja Europoli raames) kui ka väljaspool ELi (UNODC, Maailma Tolliorganisatsiooni, WHO ja Pompidou rühma raames). ELi institutsioonid ja kõrge esindaja peaksid püüdma kumbki oma vastavate pädevuste piires tagada, et ebaseaduslike uimastite valdkonnas võetavad ELi meetmed oleksid koordineeritud ja täiendaksid teineteist. Vajaduse korral peaks EL edendama ka välisosalejate vahelist koordineerimist, sealhulgas ÜRO kontekstis.
 7. ELi nõukogus tuleks horisontaalset narkootikumide töörühma kui uimastipoliitika peamist koordineerivat organit teavitada võimalikust uimastiküsimustega seotud tööst, mida teevad teised nõukogu ettevalmistavad organid, nagu sisejulgeoleku komitee (COSI) ja rahvatervise töörühm, samuti muud asjakohased nõukogu ettevalmistavad organid, muu hulgas tolli, justiitsküsimuste ja kriminaalasjade, õiguskaitse, sotsiaalküsimuste, põllumajanduse ja välissuhete valdkonnas.
 8. Tuleks püüda saavutada koordineerimine ja sünergia uimastipoliitika ja muude poliitikavaldkondade vahel, muu hulgas julgeoleku ja tervise valdkonnas. Koordineerimiseks tuleks kaasata eri valdkondade asjaomased sidusrühmad, sealhulgas õiguskaitse, toll, sealhulgas tollilaborid, piirikontroll, kohtud, vanglad ja kinnipidamisasutused, tsiviillennundus- ja merendusasutused, ravimiametid, postiteenistused, teadusuuringutesse, innovatsiooni ja järelevalvesse kaasatud sidusrühmad, sealhulgas riiklike teabeskuste Reitoxi võrgustik, sotsiaal- ja uimastiravi-teenused, sealhulgas tervishoiutöötajad, haridus- ja ennetussektorid.
 9. Väljapoole suunatult peaksid EL ja selle liikmesriigid edendama strateegia lähenemisviisi ja eesmäärke ühel häälel. ELi delegatsioonidel peaks olema ühtse uimastipoliitika alase ELi arutelu hõlbustamises oluline roll.
 10. Uimastipoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel tuleks tagada nii riikide, ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil kodanikuühiskonna, sealhulgas kodanikuühiskonna uimastifoorumi sisuline osalemine ja kaasamine.
-